

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб
навчальний рік 2021/2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна практика (сімейна медицина)
(назва навчальної дисципліни)

Нормативний освітній компонент

Формат - очний

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність / ОКР 222 «Медицина», другий (магістерський) рівень
(шифр і назва спеціальності)

ОПП «Медицина»
(шифр і назва спеціальності)

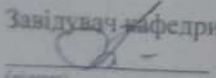
курс VI

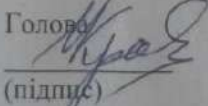
Силабус затверджено на засіданні кафедри
загальної практики – сімейної медицини та
внутрішніх хвороб

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
"27" серпня 2021 року № 8

Протокол від
"31" серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис) проф. Пасієшвілі Л.М.
(прізвище та ініціали)

Голова

(підпис) проф. Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

"27" серпня 2021 року

"31" серпня 2021 року

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб
навчальний рік 2021/2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна практика (сімейна медицина)
(назва навчальної дисципліни)

Нормативний освітній компонент

Формат - очний

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність _____ 222 «Медицина», другий (магістерський) рівень
(шифр і назва спеціальності)

ОПП _____ «Медицина»
(шифр і назва спеціальності)

курс _____ VI _____

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри загальної
практики – сімейної медицини та
внутрішніх хвороб

Протокол від
“27” серпня 2021 року № 8

Завідувач кафедри

_____

проф. Пасієшвілі Л.М.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
“31” серпня 2021 року № 1

Голова

_____

проф. Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

Розробники силабусу:

Пасієшвілі Л.М. зав. кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, професор, доктор медичних наук

Шапкін В.Є. доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, доцент, кандидат медичних наук

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Пасієшвілі Людмила Михайлівна, зав. кафедри, професор, доктор мед. наук.

Бобро Лілія Миколаївна, доцент, кандидат мед. наук.

Малик Наталія Віталіївна, доцент, кандидат мед. наук.

В`юн Тетяна Іванівна, кандидат мед. наук.

Голозубова Олена Валеріївна, кандидат мед. наук.

Карая Олена Володимирівна, кандидат мед. наук.

Марченко Анастасія Сергіївна, кандидат мед. наук.

Діденко Катерина Андріївна

Бондюк Максим Леонідович

Інформація про викладачів: фахівці з загальної практики – сімейної медицини.

Корпоративна пошта викладачів:

Людмила Михайлівна Пасієшвілі lm.pasiieshvili@knmu.edu.ua

Лілія Миколаївна Бобро lm.bobro@knmu.edu.ua

Наталія Віталіївна Малик nv.malyk@knmu.edu.ua

Тетяна Іванівна В`юн ti.viun@knmu.edu.ua

Олена Валеріївна Голозубова ov.holozubova@knmu.edu.ua

Олена Володимирівна Карая ov.karaia@knmu.edu.ua

Анастасія Сергіївна Марченко as.marchenko@knmu.edu.ua

Діденко Катерина Андріївна ka.didenko@knmu.edu.ua

Бондюк Максим Леонідович ml.bondiuk@knmu.edu.ua

Консультації проводяться на кафедрі загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб (в ННМК «Університетська клініка» ХНМУ) за адресою м. Харків, вул. Олександра Шпейера, 4 за графіком.

Локація: 61157, м. Харків, вул. Олександра Шпейера, 4.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)» складена відповідно до Освітньо-професійної програми “Медицина” та проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 222 “Медицина”.

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Дисципліна «Загальна практика (сімейна медицина)» вивчається на шостому курсі. Обсяг дисципліни складає 4,5 кредитів ЄКТС: 60 навчальних годин практичних занять та 75 навчальних годин СРС. Загальна практика (сімейна медицина) як навчальна дисципліна:

- а) забезпечує вивчення організаційних засад ПМСД;
- б) сприяє формуванню профілактичного напрямку діяльності майбутніх лікарів з урахуванням можливого впливу на стан здоров'я населення чинників різного походження;
- в) конкретизує методи впровадження формування здорового способу життя в родині;
- г) сприяє навчанню сімейного лікаря основам ведення всіх членів сім'ї впродовж усього життя.

Особлива увага у викладенні дисципліни приділяється наступним питанням:

- визначення здоров'я всієї родини;
- первинна профілактика;
- рання діагностика, лікування та вторинна профілактика захворювань на догоспітальному етапі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Загальна практика (сімейна медицина)» є організація роботи сімейного лікаря, а також діагностика, лікування, профілактика найбільш розповсюджених в практиці сімейного лікаря захворювань.

Міждисциплінарні зв'язки.

«Загальна практика (сімейна медицина)» є головною складовою частиною групи дисциплін, що вивчають амбулаторну справу як з клінічної точки зору (внутрішня медицина, хірургія, акушерство та гінекологія та ін.), так з організаційної (соціальна медицина та охорона здоров'я) та інтегрується з ними. Але на відміну від інших дисциплін загальна практика (сімейна медицина) розглядає лише питання первинної медико-соціальної допомоги.

Пререквізити дисципліни.

«Загальна практика (сімейна медицина)» як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: внутрішньої медицини, інфекційних захворювань, епідеміології, педіатрії, ендокринології, неврології, онкології, хірургії, офтальмології, отоларингології, дерматології, клінічної імунології та фармакології, реаніматології, соціальної медицини та

охорони здоров'я, гігієни та екології, біостатистики, інформатики, етики та деонтології та інших морфологічних дисциплін.

Постреквізити дисципліни.

«Загальна практика (сімейна медицина)» як навчальна дисципліна для студентів VI курсу є базисом для вивчення амбулаторної медицини в інтернатурі.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=18>.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни “Загальна практика (сімейна медицина)” є здобуття студентами знань, навичок та вмінь, необхідних для діагностики, лікування, профілактики та організації медичної допомоги розповсюджених захворювань людини в практиці загальної практики – сімейної медицини.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- Забезпечення безперервної індивідуальної (не хворобо-орієнтованої) допомоги, яка є відповідною, безпечною, ефективною і гуманною, починаючи від пропаганди здорового способу життя та профілактики захворювань, ведення гострих і хронічних захворювань, до реабілітації та паліативної допомоги і догляду в термінальних стадіях захворювання.
- Застосування медичних знань в області загальної практики – сімейної медицини, медичної етики і медичного права в роботі з хворим.
- Формування міжособистісних й комунікативних навичок, що забезпечують ефективний обмін інформацією з пацієнтами та їх сім'ями і спільну роботу з іншими фахівцями охорони здоров'я, науковим співтовариством і громадськістю.
- Формування навички роботи в якості керівника, тренера та викладача по відношенню до колег, студентів-медиків та іншого медичного персоналу.
- Формування здатності робити науковий внесок в розвиток і дослідження в обраній галузі медицини.
- Формування здатності взяти на себе відповідальність за здоров'я пацієнтів і спільноти, керуючись етичною практикою і високими особистими стандартами поведінки. Це включає в себе готовність визнати помилку і нести відповідальність за її наслідки.
- Розуміння громадської охорони здоров'я і питань політики в галузі охорони здоров'я.
- Можливість співпрацювати з іншим персоналом, який приймає участь в наданні первинної медико-санітарної допомоги, а також як з окремим пацієнтом, так і з сім'єю.
- Формування здатності здійснювати медичну адвокацію пацієнта і спільноти
- Формування почуття соціальної відповідальності: розуміти стан здоров'я і потреби громади для того, щоб розробляти і надавати відповідні послуги. Це

включає врахування захворюваності та поширеності хвороб і психосоціальних проблем в суспільстві, в тому числі тих, які стосуються жінок і дітей.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами **компетентностей:**

інтегральні: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим

ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення ; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії

ЗК6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою

ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

спеціальні (фахові, предметні):

СК1 – Навички опитування

СК2 – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів

СК3 – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання

СК4 – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань

СК5 – Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань

СК6 – Здатність до діагностування невідкладних станів

СК7 – Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги

СК8 – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів

СК12 – Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду

СК14 – Здатність до ведення медичної документації

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

Знання і розуміння:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

Застосування знань та розумінь:

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань

ПРН 8 – визначення необхідної дієти, режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстренної медичної допомоги

ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

Формування суджень:

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

1. Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання.

1.1. В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу та серед прикріпленого населення:

- Вміти виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром

шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Вміти встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

1.2. В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу:

- Призначити лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі найбільш вірогідного або синдромного діагнозу, за стандартними схемами, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Здійснювати диференціальну діагностику захворювань шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Встановити попередній клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

2. Навички збирання інформації про пацієнта

Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого.

За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, вдома у пацієнта та ін.), використовуючи знання про людину, її органи та системи, за певними алгоритмами:

- збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд;

- обстежувати стан серцево-судинної системи (огляд та пальпація ділянки серця та поверхневих судин, визначення перкуторних меж серця та судин, аускультация серця та судин);

- обстежувати стан органів дихання (огляд грудної клітки та верхніх дихальних шляхів, пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация легенів);

- обстежувати стан органів черевної порожнини (огляд живота, пальпація та перкусія кишок, шлунку, печінки, селезінки, пальпація підшлункової залози, нирок, органів малого тазу, пальцеве дослідження прямої кишки);

- обстежувати стан кістково-м'язового апарату (огляд та пальпація);

- обстежувати стан сечостатевої системи.

3. Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень

Оцінювати інформацію щодо діагнозу в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи знання про людину, її органи та системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджен.

4. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань

Визначати характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання, в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації у т.ч. при, у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

Визначати принципи лікування захворювання, в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації у т.ч. при, у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

5. Здатність до діагностування невідкладних станів

Встановити діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

7. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

8. Навички надання екстреної медичної допомоги

Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.

10. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань

Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання, у умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття

обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Здатність до визначення лікувального харчування при лікуванні захворювань

Визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання, в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації у т.ч., у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

13. Здатність до проведення профілактичних заходів

Здійснювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на підставі даних про стан здоров'я певних контингентів населення та про наявність впливу на нього навколишнього середовища, використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню, щодо:

- організації раціонального харчування, водопостачання;
- режиму діяльності та відпочинку;
- формування сприятливого виробничого середовища;
- первинної профілактики захворювань і травм;
- вакцинопрофілактики;
- профілактики шкідливих звичок;
- профілактики небажаної вагітності;
- пропаганди здорового способу життя.

Здійснювати систему заходів первинної профілактики, на підставі даних про стан здоров'я населення, що обслуговується, та про наявність впливу на нього детермінант здоров'я, в умовах закладу охорони здоров'я та поза його межами використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню,:

- санітарно-просвітніх щодо попередження виникнення інфекційних та неінфекційних захворювань, травм та пропаганди здорового способу життя;
- організації раціонального харчування, безпечних соціально-побутових умов, водопостачання;
- режиму діяльності та відпочинку;

Організувати проведення серед закріпленого контингенту населення заходів вторинної та третинної профілактики, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини (скринінг, профілактичний медичний огляд, звернення за медичною допомогою), знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, в умовах закладу охорони здоров'я, зокрема:

- формувати групи диспансерного нагляду ;
- організувати лікувально-оздоровчі заходи диференційовано від групи диспансеризації

17. Здатність до проведення експертизи працездатності

Визначати наявність та вираженість обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в

умовах закладу охорон здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини.

18. Здатність до ведення медичної документації

За умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (карту амбулаторного/стаціонарного хворого, історію хвороби, санаторно-курортну карту, листок непрацездатності, документацію для МСЕК, і т. ін.), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.

19. Здатність до обробки медичної інформації

За будь-яких обставин з використанням стандартних процедур, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології, вміти:

- визначати джерело та/або місце знаходження потрібної інформації в залежності від її типу;
- отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела;
- обробляти та проаналізувати отриману інформацію.

20. Здатність до проведення заходів щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги

В умовах закладу охорони здоров'я, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення проводити заходи:

- організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі;
- формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів;
- організовувати взаємодію з колегами у своєму закладі та в інших закладах охорони здоров'я, підлеглими та керівниками;
- організовувати взаємодію з організаціями та установами поза сектором охорони здоров'я;
- формувати колективну відповідальність за результати діяльності.

22. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне)

22.1. В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу за стандартними методиками:

- аналізувати стан здоров'я певного контингенту на підставі офіційних даних шляхом співставлення з середньостатистичними показниками;
  - визначати наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту на підставі даних про них;
- розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту.

22.2. Здійснювати аналіз захворюваності населення, виявляючи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, використовуючи лабораторні методи.

23. Здатність до оцінки впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції

Проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції, на території обслуговування за стандартними методиками та на підставі даних епідеміологічних та медико-статистичних досліджень

28. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

29. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

30. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загально-освітній культурний рівень.

31. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

32. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4.5	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 135	Спеціальність: 222 «Медицина» ,	Рік підготовки (курс):	
		6-й	-й
		Семестр	
		11-12	-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента - 75	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень ОПП «Медицина»	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		60 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		75 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: диф. залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи сімейного обслуговування населення.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія, моделювання процесів і ситуацій.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання;
2	Профілактична медицина як основа діяльності сімейного лікаря.	5		
3	Хворі на COVID-19 в практичній роботі сімейного лікаря.	5	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дискусія, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій.	реферати; доповідь; виступ на задану тему.
4	Організація та надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря.	5		
5	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях дихальної системи.	5		
6	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основній серцево-судинній патології	6		
7	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи.	6		
8	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних шлунково-кишкових захворюваннях	6		
9	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при	6		

	основних ендокринологічних захворюваннях.			
10	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при суглобовому синдромі.	6		
11	Диференційований залік	5	Диференційований залік	Диференційований залік
	Всього годин	60		

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Організація та надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря.	10	Самостійна робота	реферати; доповідь; виступ на задану тему.
2	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях дихальної системи.	13	Самостійна робота	реферати; доповідь; виступ на задану тему.
3	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основній серцево-судинній патології	13	Самостійна робота	реферати; доповідь; виступ на задану тему.
4	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних захворюваннях сечовидільної системи.	13	Самостійна робота	реферати; доповідь; виступ на задану тему.
5	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних шлунково-кишкових захворюваннях	13	Самостійна робота	реферати; доповідь; виступ на задану тему.
6	Алгоритм діяльності сімейного лікаря при основних ендокринологічних захворюваннях.	13	Самостійна робота	реферати; доповідь; виступ на задану тему.
	Всього годин	75		

3. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті».

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Для допуску до диференційованого заліку студент має отримати від 70 до 120 балів. Оцінювання знань при проведенні диференційованого заліку проводиться за таблицею 2.

Таблиця 2

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, представлених в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо під час диференційованого заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД та диференційованого заліку і становить від min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS наведена у таблиці 3.

Таблиця 3

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Таблиця 4

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з дисциплін

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для

	підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі підсумкові заняття та диференційований залік. Студентам, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка F_x , якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку, але не склали його. Оцінка F виставляється студентам, які не допущені до складання диференційованого заліку.

Питання до диференційованого заліку з «Загальної практики (сімейної медицини)»

1. Вкажіть основні діагностичні критерії бронхіальної астми.
2. Вкажіть основні спірометричні показники, характерні для ХОЗЛ.
3. Вкажіть основні діагностичні критерії гломерулонефриту.
4. Опишіть клінічний аналіз сечі, характерний для хронічного пієлонефриту.
5. Вкажіть основні етапи діагностичного пошуку при гіпертонічній хворобі.

6. Вкажіть основні діагностичні критерії ІХС, гострого коронарного синдрому.
7. Вкажіть основні діагностичні критерії деформуючого остеоартрозу.
8. Вкажіть основні діагностичні критерії раннього ревматоїдного артриту.
9. Вкажіть основні діагностичні критерії системного червоного вовчак.
10. Вкажіть основні діагностичні критерії синдрому подразненого кишечника.
11. Опишіть лікувальну тактику при виразковій хворобі дванадцятипалої кишки.
12. Опишіть лікувальну тактику при хронічному безкам'яному холециститі.
13. Вкажіть основні діагностичні критерії хронічного панкреатиту.
14. Опишіть лікувальну тактику при виразковій хворобі шлунка.
15. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на бронхіальну астму в залежності від ступеня.
16. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на ХОЗЛ в залежності від ступеня.
17. Опишіть загальні принципи доказової медицини.
18. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на хронічний пієлонефрит.
19. Назвіть основні заходи немедикаментозної реабілітації хворих на гіпертонічну хворобу.
20. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на ІХС.
21. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на деформуючий остеоартроз.
22. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на ревматоїдний артрит.
23. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на системний червоний вовчак.
24. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на синдром подразненого кишечника.
25. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на виразкову хворобу.
26. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на хронічний безкам'яний холецистит.
27. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на хронічний панкреатит.
28. Назвіть основні заходи медикаментозної реабілітації хворих на гастроєзофагеальну рефлюксну хворобу.
29. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при пожеленнях.
30. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при покусах.
31. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при електротравмах.

32. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при утопленнях.
33. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при діях низьких та високих температур.
34. Опишіть концепцію клініки, дружньої до молоді.
35. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при больовому синдромі.
36. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем у випадку раптової смерті.
37. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при судомах.
38. Вкажіть основні заходи, що проводяться сімейним лікарем при втраті свідомості.
39. Вкажіть основні підходи до вибору антигіпертензивної терапії.
40. Складіть дієтичні рекомендації для хворих на ІХС.
41. Складіть дієтичні рекомендації для хворих на виразкову хворобу шлунку.
42. Складіть дієтичні рекомендації для хворих на хронічний безкам'яний холецистит.
43. Назвіть основні принципи сімейного обслуговування населення.
44. Назвіть основні принципи діяльності сімейного лікаря в умовах страхової медицини.
45. Назвіть основні принципи призначення медикаментів хворим похилого віку.

Правила оскарження оцінки

Студент може оскаржити поточну оцінку кафедральній апеляційній комісії у складі зав. кафедри, викладача та професора або доцента кафедри.

Згідно до чинного «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачі освіти ХНМУ» студент може оскаржити оцінку диференційованого заліку шляхом подання заяви до свого деканату не пізніше наступного дня після оголошення оцінки з наступним перескладанням диференційованого заліку апеляційній комісії.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни – дотримання вимог, встановлених чинним законодавством України, правил ХНМУ, загальних норм етики.

Відвідування занять та поведінка - неприпустимість пропусків, запізнь, дотримання норм деонтології.

Політика щодо академічної доброчесності – суворе дотримання академічної доброчесності.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами – індивідуальний підхід до студентів у межах вимог навчальної програми.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни – виконання вимог навчальної програми, отримання достатньої кількості балів.

Заохочення та стягнення – для отримання додаткових знань з сімейної медицини студенти можуть приймати участь у роботі СНТ кафедри.

Техніка безпеки – необхідність дотримання правил безпеки.

Порядок інформування про зміни у силабусі - інформування про зміни у силабусі здійснюється через офіційний сайт ХНМУ.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Згідно до «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного медичного університету» в ХНМУ впроваджено систему академічної доброчесності з метою підтримки ідеї доброчесності та гідних взаємин між учасниками академічного процесу; пропагування важливості академічної доброчесності; вирішених питань щодо підняття якості вищої освіти; сприяння розвитку позитивної репутації; підвищення рейтингу викладачів та конкурентоспроможності випускників університету; розвитку навичок добросовісної та коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб; активізації самостійності та індивідуальності при створенні власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Сімейна медицина: Підручник: у 3-х томах / О.М. Гиріна, Л.М. Пасієшвілі, Г.С. Попік, А.С. Свінцицький та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі, Г.С. Попік. – К.: Медицина, 2018. Підручник видано на українській, російській та англійській мовах.
2. Вороненко Ю.В., Проданчук М. Г., Гойда Н. Г., Латишев Є.Є., Михальчук В.М. Сучасні напрямки менеджменту в охороні здоров'я - К.: « Медицина України», 2015. – 335 с.
3. Textbook of Family Medicine. NINTH EDITION. Robert E. Rakel, David P. Rakel. - Elsevier, Philadelphia, PA, 2016 – 1201 p. (вільний доступ on-line - http://familymed.sbmua.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf).

Допоміжна

1. Москаленко В. Ф. Методологія доказової медицини: підручник / В. Ф. Москаленко, І. Є. Булах, О. Г. Пузанова. – Київ : Медицина, 2014. – 199 с.
2. WONCA global standards for postgraduate family medicine education. WONCA Europe 2013

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Бібліотека ХНМУ.

Офіційний сайт МОЗ України: <http://www.moz.gov.ua/>

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE
<http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=18>